

عنوان پروژه: بررسی گرایش‌های نژادپرستانه در جامعه امروزی ایران با نگاه به نوجوان تهرانی

دانش‌آموزان: ساورینا یاریان‌فر، آرزو درویش قاسم، نیوشا فیروزکوهی، هستی روحانی

چکیده:

نژادپرستی نوعی پیش‌داوری و تبعیض است که متمرکز بر تفاوت‌های نژادی حاصل از تفاوت‌های ظاهری و نیز تفاوت‌های فرهنگی حاصل از زبان، آداب و رسوم، دین، تاریخ و امثال آن می‌باشد. یکی از دلایل مطرح کردن و اعمال روند نژادگرایی، تضمین سلطه و کنترل گروه یا گروه‌های نژادی بر سایر گروه یا گروه‌های نژادی است. نژادپرستی و نژادگرایی معمولاً توسط گروه‌های نژادی اکثریت بر گروه‌هایی که اقلیت اند اعمال می‌شود. اما با این حال گاهی گروه‌های اقلیت نیز می‌توانند این رویه را در پیش گیرند. علت اصلی اعمال نژادپرستی توسط اکثریت، بیم داشتن از قدرت گرفتن اقلیت است. اکثریت با استفاده از سلسله مراتب قدرت و ایجاد پروپاگاندا یا بوروکراسی مورد پسند خود، سبب می‌شود تا چهره گروه اقلیت را خدشه‌دار ساخته.

بررسی گرایش‌های نژادپرستانه در جامعه امروزی ایران با نگاه به نوجوان تهرانی

**پژوهشگران: ساورینا یاریان‌فر – آرزو درویش
قاسم – نیوشا فیروز کوهی – هستی روحانی
استاد راهنما: سروناز آقازمانی،
نمایشگاه دستاوردهای پژوهشی،
آموزشی، پرورشی مجتمع آموزشی
نوآور**

چکیده

نژادپرستی نوعی پیش‌داوری و تبعیض است که متمرکز بر تفاوت‌های نژادی حاصل از تفاوت‌های ظاهری و نیز تفاوت‌های فرهنگی حاصل از زبان، آداب و رسوم، دین، تاریخ و امثال آن می‌باشد. یکی از دلایل مطرح کردن و اعمال روند نژادگرایی، تضمین سلطه و کنترل گروه یا گروه‌های نژادی بر سایر گروه یا گروه‌های نژادی است. نژادپرستی و نژادگرایی معمولاً توسط گروه‌های نژادی اکثریت بر گروه‌هایی که اقلیت اند اعمال می‌شود. اما با این حال گاهی گروه‌های اقلیت نیز می‌توانند این رویه را در پیش گیرند. علت اصلی اعمال نژادپرستی توسط اکثریت، بیم داشتن از قدرت گرفتن اقلیت است. اکثریت با استفاده از سلسله مراتب قدرت و ایجاد پروپاگاندا یا بوروکراسی مورد پسند خود، سبب می‌شود تا چهره گروه اقلیت را خدشه‌دار ساخته، موقعیت‌های ارتقا دهنده اجتماعی را سلب و تصویر ناشایست، ناپسندیده و فزونی از آن را در بین اجتماع به نمایش بگذارد تا در نتیجه چشمه‌های رشد و شکوفایی آن‌ها در نطفه بخشکد.

مواد و روش‌ها

ابتدا به روش کتابخانه‌ای تحقیق کردیم. در این روش به سایت‌ها و مقالات معتبر مراجعه کرده و متونی را از زبان انگلیسی به زبان فارسی برگرداندیم. در نهایت برای رسیدن به جواب سوالات و تحقیق میدانی، پرسشنامه‌های طراحی کرده و میان دانش آموزان پایه هفتم، هشتم و نهم توزیع کردیم و نتایج آن را به صورت نموداری به پیوست پژوهش رساندیم.

مقدمه

از نژادپرستی همچون سایر مفاهیم انسانی، تعاریف مختلفی شده است. آن گونه که تا آخر دهه ۱۹۶۰ نژادپرستی را به عنوان ایدئولوژی و یا مجموعه‌ای از باورها تعریف می‌کردند. عنصر اساسی این ایدئولوژی آن بود که نژاد، تعیین کننده فرهنگ است و ادعای برتری نژادی نیز از همین اندیشه ناشی شد. کاربرد دیگر این واژه را می‌توان در نوشته‌های آکادمیک یافت که نژادپرستی را در همه گروه‌بندی‌های غیر زبانی، نظیر فرقه‌های مذهبی، ملت‌ها، گروه‌های زبانی و گروه‌های فرهنگی مورد بررسی قرار می‌دهد. از دیگر کاربردهای نژادپرستی استعمال آن در رنگ پوست است که دوگویی آن را بنیاد نهاد، نژاد، محدود به تفاوت رنگ پوست نبود. بلکه نژادپرستی مدعی نوعی رابطه جبری بین گروه و خصوصیات فرضی آن گروه است. چنین برداشتی از نژادپرستی کاربرد آن را وسعت می‌بخشد. تا جایی که نقش آن را از لحاظ تحلیلی منکر می‌کنند. به عنوان مثال حذف زنان از دامنه وسیعی از فعالیت‌ها، غالباً با نسبت دادن جبری چنین خصوصیات فرض شده‌ای مانند ضعف جسمانی یا احساساتی بودن آن‌ها توجیه می‌شود.

نژادپرستی را می‌توان از چند دیدگاه بررسی نمود: عاملی برای کاهش حس حقارت و خودکم‌بینی، عاملی برای تسلط و کنترل و عاملی برای اطمینان و ثبات.

تحلیل و بحث

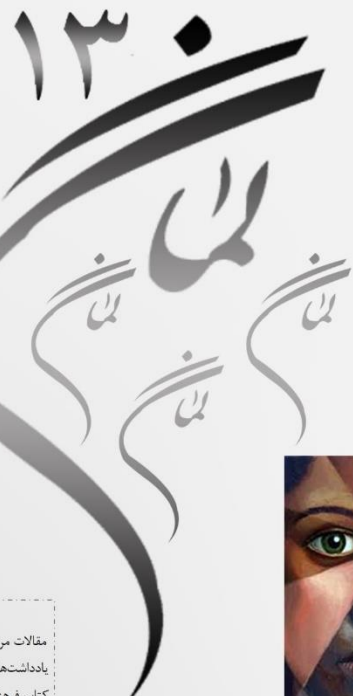
نژادپرستی پدیده‌ای است که در جامعه امروزی بسیار شایع است. این پدیده باعث آسیب‌های زیادی چون افسردگی و انواع بیماری‌های روانی به فرد مغلوب مستعمره می‌رساند. رفتار نژادپرستانه می‌تواند با متغیرهایی چون قومیت، ملیت، مذهب، جنسیت و رنگ پوست با تغییراتی مواجه شود و گروه‌های گوناگونی را در برگیرد. در این پژوهش سعی شده است به پدیده نژادپرستی و عواقب آسیب‌رسان آن پرداخته شود تا شاید بتوان تغییری در این دیدگاه مرسوم ایجاد کرد و به این وسیله وضعیت جامعه و روابط انسانی را بهبود بخشید.

نتایج

با توجه به پرسش‌هایی که صورت گرفته شد اکثراً در برابر نژادپرستی مقاومت می‌کردند و خود را نژادپرست نمی‌دانستند. در حالی که در ادامه‌ی پاسخ به پرسش‌ها مشاهده میشد که رفتار نژادپرستانه‌ای نسبت به ملیت‌ها و قومیت‌ها نشان می‌دهند. همین نتیجه نشان می‌دهد که عمل نژادپرستی در ذهن مخاطبان امروزی امری مذموم است. اما به علت عدم اعتماد به نفس و تحقیر اجتماعی، رفتارهای نژادپرستانه شدت گرفته است و ناخودآگاه فرد برای بازیابی اعتماد به نفس خود دست به هم‌چین‌کاری می‌زند. از دیگر سو به علت ناآشنایی نسل نوجوان با مفهوم نژادپرستی، این نسل بر رفتار خود اصرار می‌ورزند.

منابع

مقالات مرتبط در سایت جامع انسانی
یادداشت‌های دکتر ناصر فکوهی
کتاب فرهنگ سیاسی نوشته دکتر آشوری

